

Mariette Hertoghs-Maatjens.

Ontwikkeling van servicerobot wordt voortgezet

Een nieuwe kans voor Robot Rose

EIND DECEMBER 2015 TEKENE ZORGORGANISATIE THEBE UIT BREDA EEN CONTRACT MET FONTYS HOGESCHOOL IN EINDHOVEN EN HEEMSKERK INNOVATIVE TECHNOLOGY BV OM HET ONTWIKKELEN VAN EEN SERVICEROBOT VOORT TE ZETTEN. HET PROJECT ROBOT ROSE WAS IN 2014 STIL KOMEN TE LIGGEN DOOR EEN GEBREK AAN FINANCIËLE MIDDELEN.

Door: Tina Reinders

De nieuwe samenwerking is een unieke combinatie van onderwijs, zorg en private sector. Thebe, Fontys en Heemskerk Innovative Technology BV (HIT) hebben naast een nieuw samenwerkingscontract voor de proeftuin, ook een intentieverklaring getekend om na de test samen te blijven werken. Daardoor blijft de verbinding tussen zorgtechnologie, innovatie en zorg behouden. Zorgorganisatie Thebe is penvoerder van het project. Verantwoordelijke voor Robot Rose bij Thebe is Drs. Mariëtte Hertoghs, programmamanager zorgprofessionalisering.

WAT ER VOORAFGING

De Universiteit van Eindhoven kent binnen haar muren diverse jonge start-up bedrijven. Een daarvan was Rose BV. Rose, een Remotely Operated Servicerobot, was een project van de universiteit in samenwerking met de zorgorganisaties Thebe en ZuidZorg in Veldhoven. De doelstelling was het ontwikkelen van een service-robot met haal- en brengfuncties die cliënten van zorginstellingen van dienst kan zijn. Door de betrokkenheid van Thebe en ZuidZorg had het project mogelijkheden om te komen tot toepassing in alle vormen van intramurale en extramurale zorg. Het project liep voorspoedig.

In 2014 werd Rose voor het eerst getest in een proeftuin bij ZuidZorg, na eerdere tests in laboratoriumopstellingen. Nu kwam Rose voor het eerst bij de cliënten thuis.

Aan het project en dus aan Rose BV kwam formeel een einde toen in 2015 het geld op was. Maar de wereld van de hightech zorg is klein en de mensen kennen elkaar. Er was al een link met Fontys omdat één van de docenten die aan het begin meebouwde aan Rose, daar inmiddels les gaf. Rose verhuisde van de universiteit naar de hogeschool. Omdat niemand er iets aan zou hebben als Robot Rose zou staan te verstoffen, werd er achter de schermen wel degelijk doorge- werkt.

Met het contract dat nu getekend is, is er een nieuw team: ZuidZorg heeft helaas afgehaakt, universiteit is hogeschool geworden en nieuwe speler in het project is Heemskerk Innovative Technology BV. HIT is gespecialiseerd in innovatieve high-techprojecten op het gebied van robotica en mechatronica en werkt samen met onder andere PAL robotics in Barcelona en heeft connecties met TU Delft. HIT had in het verleden al contact met Rose BV en wilde het project graag overnemen. Met HIT aan boord, kan het nieuwe

Rose is een servicerobot. Dat betekent dat ze facilitaire handelingen kan verrichten die mensen zelf niet meer kunnen: een gerobotiseerde hulphond.

team nu vaart achter de ontwikkeling zetten en kunnen studenten er een minor in doen of zelfs een afstudeerproject van maken.

ROBOT ROSE

Rose is een servicerobot. Dat betekent dat ze facilitaire handelingen kan verrichten die mensen zelf niet meer kunnen: een gerobotiseerde hulphond. Rose zorgt niet, maar Rose voert haalen en brengfuncties uit. Wie met Rose gewerkt heeft, herkent haar toegevoegde waarde. Rose kan iets te drinken pakken, de post halen, de wasmachine vullen, iets dat gevallen is oprapen. Allemaal kleine dingen waarvoor cliënten liever niet bellen. Cliënten willen liever niet afhankelijk zijn en vinden het vervelend om continu om hulp te moeten vragen. Een tevreden cliënt: “Ik zeg liever honderd keer iets tegen een robot, dan dat ik steeds hulp moet vragen aan een zorgmedewerker.”

Rose is een prototype, een ontwikkelmodel. De aanlooptijd tot een werkend product is lang, maar die tijd is nodig voor er een product is dat ook werkelijk doet waar het voor bestemd is. De robot kan in beginsel niets zelf, al haar handelingen moeten geprogrammeerd worden. De computerapparatuur in Rose wordt steeds verder ontwikkeld, waardoor Rose niet alleen steeds meer kan, maar ook steeds beter reageert op cliënten. Rose kan nu op afstand bediend worden, maar in de toekomst moet een zorgmedewerker, mantelzorger of de cliënt zelf dat met behulp van een tablet kunnen. Uiteindelijk moet Rose uitgroeien tot een zelfsturende robot die zelf ziet dat er iets valt, erheen gaat en het op-pakt.

Rose heeft het uiterlijk van een industriële robot. Mariëtte Hertoghs: “Zolang Rose prototype is, blijft het een industriële machine. We hebben cliënten gevraagd of ze het storend vinden dat Rose een industriële robot is. In eerste instantie graptten ze dat Rose een rokje aan moest, maar toen ze eenmaal aan het werk was, stoorde haar uiterlijk helemaal niet.”

NIJWE PROEFTUIN

Een proeftuin is het uittesten van vooraf bepaalde zaken met cliënten en zorgmedewerkers. Kijken wat Rose op dat moment kan. Een van de voorwaarden van Thebe om met Rose weer een proeftuin te organiseren, was dat er niet dezelfde dingen getest werden als in 2014. De proeftuin die in april plaatsvindt bij Thebe in Breda test nieuwe programmatuur die ontwikkeld is in de tijd dat het project formeel stil lag. Thebe heeft zowel een intramurale tak als een extramurale poot, de verpleging thuis. De locatie waar de testen gaan plaatsvinden heeft zowel gesloten afdelingen voor dementerende cliënten en woningen voor mensen met en zonder behandeling. Thebe werkt in deze proeftuin met cliënten met somatische klachten en niet met dementerende cliënten, omdat die geen leervermogen meer hebben. “We gaan een week achter elkaar proefdraaien, iedere dag met een andere cliënt waarmee we steeds andere zaken gaan uitproberen”, vertelt Hertoghs.

COMMUNICATIE

Hoewel Hertoghs niets wil overdoen wat er in vorige proeftuinen al gedaan is, is er één aspect dat ze precies zo gaat herhalen: de communicatie naar de belanghebbenden. Net als de vorige keer

is er een informatieavond georganiseerd met cliënten, familie, zorgmedewerkers, vrijwilligers, cliëntenraad en de facilitaire dienst. Iedereen wordt erbij betrokken, want zij zijn degenen om wie het gaat. Belangrijk is dat mensen begrijpen dat een robot niet ten koste gaat van de sociale contacten. De robot neemt geen zorgtaken over, maar kan wel klusjes doen. Voor bijvoorbeeld mantelzorgers heeft dat als voordeel dat er meer tijd is om aandacht te geven, voor een praatje of een wandeling te maken.

Hertoghs: “Het leuke is dat we in het verleden bij geen van de informatiebijeenkomsten de opmerking kregen ‘wat moeten we ermee’. Zowel van cliënten, als van familie en zorgmedewerkers hebben we alleen maar positieve reacties gekregen. Dat is opvallend, want je hoort soms dat zorgmedewerkers niets moeten hebben van de introductie van een zorgrobot omdat ze bang zijn dat het hun baan kost. Maar dat is niet zo. Rose is een robot met haal- en brengfuncties, het is een servicerobot, ze verleent geen zorg. Rose staat de zorg ten dienste.” <